

Når det skjer feil og uheldige hendelser

– Vi er mennesker, og vi kommer til å gjøre feil eller oppleve uheldige hendelser i jobben vår.

– Jeg har møtt mange leger som har opplevd å gjøre feil. Ofte er dette erfaringer som er flinke og respekterte. Når de så opplever å gjøre en feil, så går de fra å være en god doktor til en dårlig doktor, enten i egne øyne eller de sitter med følelsen av at kolleger, pasienter og pårørende ser på dem med andre øyne. Det sa Karin Rø da hun innledet til debatt om legerollene når det skjer feil og uheldige hendelser. Rø har i mange år jobbet på Villa Sana, ressurs-senter for leger på Modum Bad. Hun er nå tilknyttet Legeforeningens forskningsinstitutt. Temaet skapte livlig debatt og mange landstyredelegater tok ordet.

Aksept for kritikk

– Forventingene til legene er høye. Vi skal være både faglig dyktige, samvittighetsfulle, engasjerte og empatiske. Det er mange som forventer mye av oss; pasienter, pårørende, kolleger, arbeidsgiver og ikke minst har vi høye forventninger til oss selv, påpekte Rø.

– Nesten halvparten av alle norske leger har opplevd klager på behandling de har gitt. Det betyr at jeg eller en nær kollega av meg kommer til å rammes av dette i løpet av arbeidslivet. Vi er derfor alle involvert i dette, sa hun videre.

– Jeg har møtt leger som knapt har sovet på et helt år. Mange føler mangel på kontroll, fortvilelse og får sterke følelsesmessige reaksjoner. Noen blir depressive, andre føler sinne. Det er derfor viktig med gode rutiner for å takle slike situasjoner. Det må være aksept for kritikk og rom for diskusjon rundt dette dilemmaet. Vi må være proaktive og lage ordninger i fremtiden som er der når krigen kommer, påpekte Rø.

– Legeforeningen må jobbe for en styrket kultur for melding av feil og uheldige hendelser. Vi må ta større ansvar selv. En god håndtering av dette vil i etterkant forbedre kvaliteten på pasientbehandlingen og ivareta det involverte helsepersonellet bedre, sa Fredrik Sund fra Yngre legers forening.

For lang saksbehandlingstid

– Det er et økende mediefokus på leger, noe som har styrket behovet for bistand fra Legeforeningen når noe går galt. Den nye veilederen om tilsynssaker som Legeforeningen har utarbeidet er et viktig bidrag. Det skal være tilsyn med vår virksomhet, det er udiskutabelt, men vi etterlyser en saksbehandling fra tilsynsmyndighetenes side som ikke trekker ut over år. Lang saksbehandlingstid gir uheldige følger for alle parter som berøres, sa Erna Gunn Moen fra Overlegeforeningen.

– Det er viktig med gode rutiner for å takle slike situasjoner, sier Karin Rø, her med veilederen om tilsynssaker. Foto Knut E. Braaten

– Ansvar for feil dyttes langt ut og ned i systemet. Det tilsier at systemet ikke fungerer godt nok. Gode ledere kjenner sine ansatte og vet hvordan de fungerer faglig og kollegialt. De er en støtte for sine ansatte og jobber med feil slik at kvaliteten på de tjenestene som ytes forbedres. Ledere må ta større ansvar for den samlede kvaliteten på avdelingen og for de feilene som gjøres. Mitt budskap er at styrking av de lavere ledernivåene vil være et hovedvirkemiddel både for å motvirke at feil skjer og for å ivareta de kollegene som gjør feil, sa Ylf- leder Hege Gjessing.

«Det må være aksept for kritikk og rom for diskusjon rundt dette dilemmaet»

– Jeg har opplevd smerten ved å ha en tilsynssak rettet mot meg. Jeg fikk ingen mulighet til dialog, og arbeidsgiver støttet meg ikke i det hele tatt, men jeg fikk god hjelp og støtte fra Legeforeningen. Saksbehandlingen tok to år. De som undersøker, gir påtale og dømmer er de samme. Dette gir ingen rettssikkerhet, påpekte kommuneoverlege Ernst Horgen.

Behov for øyeblikkelig hjelp

– Hver og en som sitter her kan gjøre noe med sine egne holdninger, sa Olaug Villanger fra Overlegeforeningen. – Det er alt for mye fokus på individet på arbeidsplassen vår. Vi må gjennomgå våre holdninger. Hvorfor sier vi jeg og ikke vi, hvorfor tenker vi ikke mer som et team? Har vi mer fokus på det å være et team så er det lettere å stå sammen i gode og onde dager, påpekte Villanger.

– Legeforeningen mener at Helsetilsynet ikke fungerer som det skal. Vi har ikke svaret nå på hvordan det bør være, men vi er i dialog og kommer til å ta opp mye av det vi har luftet her i dag, sa president Torunn Janbu.

– Legeforeningen har gode tilbud til medlemmene og jeg minner spesielt om det flotte apparatet vi har for å ivareta rettsikkerheten for den enkelte. Ofte er det behov for øyeblikkelig hjelp. Det er ikke lett for den enkelte lege å vite hva man skal gjøre når arbeidsgiver ber deg levere inn nøklene, eller ber deg skrive en redegjørelse for hva som er skjedd. Jeg er derfor glad for å si til medlemmene at vi har en øyeblikkelig hjelp-funksjon i slike krisesituasjoner, fremhevet Janbu.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk